

Братя Грим

Палечко

Живял някога беден селянин. Една вечер той си седял пред огнището и разравял жаравата с ръжена, а жена му до него предала. По едно време той рекъл:

– Жалко, че си нямаме деца. У дома е глухо, а по другите къщи е глъчно и весело.

– Така е – въздъхнала жена му. – Да си имахме поне едничко, дори ей такава мъничко като палец, пак щях да бъда благодарна. И щяхме да си го обичаме от сърце.

Минало време и след няколко месеца жената си родила дете. На вид било като всяко друго дете, само че било не по-голямо от палец. И те си казали:

– Както си пожелахме, така стана. Ние ще си го обичаме.

И тъй като било толкова дребно, нарекли го Палечко.

Хранели го добре, не го лишавали от нищо, но детето не пораснало ни на косъм, а останало такава, каквото се родило; но имало умни очи, било разсъдливо, пъргаво и сърчно.

Един ден селянинът се накарал да отиде в гората да сече дърва и си казал:

– Да имаше някой да докара после колата...

– Аз ще я докарам, татко – викнал Палечко. – Бъди спокоен, ще пристигна навреме в гората.

Засмял се селянинът и рекъл:

– Как ще я докараш, като си толкова малък, че юздата на коня не можеш да държиш!

– Това не пречи, татко, стига мама да впрегне. Аз ще седна в едното ухо на коня и ще му подвиквам накъде да върви.

– Добре – отвърнал баща му, – поне да опитаме веднъж.

Дошло време Палечко да тръгне. Впрегнала майка му, вдигнала момченцето и го сложила в едното ухо на коня. И Палечко подвикнал:

– Хайде, дий! Дий, коньо!

Тръгнал конят, като че го подкарал същински колар, и колата се понесла по най-прекия път към гората.

Не щеш ли, на един завой, тъкмо когато Палечко пак подвикнал на коня „Дий, дий“, насреща се задали двама непознати мъже.

– Я, и таз добра! – рекъл единият. – По пътя върви кола и колар подвиква на коня, пък не се вижда никакъв.

– Не е чиста тази работа – добавил вторият. – Я да тръгнем след колата и да видим къде ще спре.

А колата навлязла дълбоко в гората и спряла на сечището. Като

съзрял баща си, Палечко викнал:

– Видя ли, татко, докарах колата! Свали ме сега!

Хванал бащата юздата на коня с лявата ръка, а с дясната извадил от ухото му синчето си и то седнало засмяно на една сламка. А двамата непознати мъже, като видели Палечко, загубили ума и дума от почуда. После единият дръпнал другия настрана и му пошушнал:

– Слушай, може да ни проработи късметът с тоя малчуган, ако го заведем в някой голям град и го показваме на хората за пари. Хайде да го купим!

Отишли при селянина и му рекли:

– Продай ни това човече, ще го гледаме добре.

– Не – отвърнал бащата, – нямам нищо по-свидно от него. Не го продавам и за всичкото злато на света.

Но Палечко, като чул за какво се пазарят, покатерил се по една гънка на бащината си дреха, застанал на рамото му и му пошушнал:

– Дай ме татко, дай ме! Аз пак ще се върна.

Тогава бащата го дал на двамата мъже за много пари.

– Къде искаш да седнеш? – попитал единият момчето.

– Сложи ме върху полите на шапката си. Там хем ще мога да се разхождам и да се любувам на природата, хем няма да падна.

Изпълнили волята му. Сбогувал се Палечко с баща си и двамата мъже поели с него по пътя.

Вървели, вървели, докато почнало да се здрачава; тогава момчето се обадило:

– Свали ме, ходи ми се по нужда.

– Стой си горе – рекъл мъжът, на чиято шапка то седяло. – Не се боя от такова нещо; и птиците сегиз-тогиз цвъкват по мене.

– Не – рекъл Палечко, – аз не мога да върша неприлични работи. Свали ме веднага на земята!

Мъжът свалил шапката си и сложил момчето в една нива край пътя. То заподскачало и се запровирало насам-натам между буците пръст, после зърнало една миша дупка и – хоп! – мушнало се в нея.

– Много ви здраве, байновци, вървете без мене! – викнал им Палечко и се разсмял.

Мъжете се спуснали към него и започнали да бъркат с тоягите си в мишата дупка, но всичките им усилия отишли напразно – Палечко пълзял все по-навътре и по-навътре. И тъй като скоро се стъмнило съвсем, двамата си тръгнали ядосани и с празни джобове.

– Опасно е да се върви по нивата в тъмното – казал си Палечко,

като разбрал, че те са си отишли, и изпълзял отново от подземното си скривалище. – Човек лесно може да си счупи я крак, я главата.

За щастие намерил една куха черупка на охлюв.

– Чудесно – решил той. – Ще прекарам нощта на сигурно място.

И влязъл в черупката.

Не минало дълго време, тъкмо се канел да заспи, чул да минават други двама мъже. Единият рекъл на другия:

– Попът е богат. Какво да направим, че да му вземем парите и сребърните съдове?

– Аз зная как – обадил се Палечко.

– Какво беше това? – рекъл уплашено единият крадец. – Чух да говори някой.

Спрели се, наострили уши и Палечко пак се обадил:

– Вземете ме с вас и ще ви помогна.

– Ами къде си?

– Търсете по земята и внимавайте откъде идва гласът – рекъл той.

Най-сетне крадците го намерили, вдигнали го нависоко и попитали:

– Как ще ни помогнеш, бе малчуган такъв?

– Вижте – отвърнал Палечко, – аз ще се промъкна между железните пръчки на прозореца в стаята на попа и ще ви подавам каквото поискате.

– Добре – съгласили се те. – Ще видим за какво те бива.

Като стигнали до поповата къща Палечко се вмъкнал в стаята, но веднага викнал, колкото му глас държи:

– Да ви дам ли всичко, каквото намерях?

Крадците се уплашили и му рекли:

– Говори тихо, ще разбудиш хората!

Но Палечко се престорил, че не ги разбира и повторно викнал:

– Какво да ви дам? Да ви дам ли всичко, каквото намерях?

В съседната стая спяла готвачката. Чула го тя, поизправила се в леглото и се ослушала. Но от страх крадците били побягнали. После отново се претрашили и си помислили: „Този малчуган просто се подиграва с нас“. Върнали се и му пошушнали:

– Хайде, не се шегувай и ни подай нещо!

Палечко отново викнал, колкото му глас държи:

– Всичко ще ви дам, само си провретете ръцете.

Този път готвачката, която все още слухтяла, чула ясно думите му, скочила от леглото, блъснала вратата и се втурнала в стаята. Крадците веднага побягнали и тичали така, като че ли ги гонел таласъм, а

готвачката, като не могла да види нищо в тъмнината, отишла да запали свещ. Върнала се после с нея в стаята, но Палечко незабелязано се измъкнал на двора и се скрил в плевника. Готвачката претърсила всички кътчета, но не забелязала нищо особено. Легнала си пак и си помислила, че сигурно е сънувала с отворени очи и наострени уши.

Палечко се покатерил на сеното и си намерил хубаво местенце за спане; искал да си откъдне, докато съмне, и после да тръгне на път, за да се прибере при родителите си. Но му било писано да го сполетят и други беди. Така е, много мъка и тегло има по света!

Щом съмнало, готвачката станала от леглото да нахрани добитъка. Отишла право в плевника и загребала сено – точно онова, на което лежал и спял клетият Палечко. Той спял толкова дълбоко, че не усетил нищо и се събудил чак в устата на кравата, която го лапнала заедно със сеното.

– Олеле! – викнал той. – Как попаднах в тая тепавица?

Но скоро разбрал къде се намира и трябвало много да внимава кравата да не го смаже със зъбите си. Най-накрая се плъзнал надолу заедно със сдъвканото сено и се намерил в стомаха на кравата.

– Забравили са да сложат прозорци на тази стая – рекъл си той – и затова слънце не я вижда. Пък няма и кой свещ да донесе.

Помещението никак не му харесало, а най-лошото било, че през вратата непрекъснато влизало все повече сдъвкано сено и за Палечко нямало да остане място. Най-сетне страхът съвсем го надвил и той викнал, колкото му глас държи:

– Стига сено, стига сено!

Точно тогава готвачката дояла кравата. Като чула, че някой говори, а не видяла никого, и като познала, че гласът е същият, който доловила и през нощта, тя толкова се уплашила, че паднала заедно със столчето и разляла млякото. После скочила пак на крака, изтичала при господаря си и викнала:

– Дядо попе, кравата проговори.

– Ти май си полудяла – казал попът.

Но все пак отишъл в обора да провери какво става. И щом прекрачил прага, Палечко отново викнал:

– Стига сено, стига сено!

Тогава и попът се уплашил. Помислил, че в кравата се е вселил зъл дух и заповядал да я заколят. Заколили я и хвърлили на бунището стомаха, където се намирал Палечко.

Палечко дълго се мъчил да си пробие път и накрая успял. Но тъкмо

понечил да си подаде главата навън, сполетяла го нова беда: дошъл един гладен вълк и нагълтал наведнъж целия стомах.

Палечко не загубил смелост.

– Може би ще се спогодим с вълка – казал си той и му заговорил от стомаха:

– Кумчо Вълчо, знам на едно място чудесни гозби за тебе.

– Къде? – попитал вълкът.

– В тази и тази къща. Ще се промъкнеш през вадата на помийната яма и ще намериш вътре козунаци, сланина и наденици; можеш да ядеш до насита.

И му описал подробно бащината си къща.

Вълкът не чакал да му повторят. Щом дошла нощта, се промъкнал през вадата на помийната яма, нахълтал в килера с храната и започнал да яде. После, като се наял хубаво решил да си върви, но толкова се бил надул, че не можел да се измъкне по същия път.

Тъкмо на това се надявал Палечко и почнал да вдига страшен шум, да буйства и да крещи с всички сили.

– Мирувай, че ще събудиш хората – рекъл вълкът.

– Какво от това? – отвърнал Палечко. – Ти се налага до насита, сега и аз искам да се повеселя.

И отново почнал да крещи, колкото му глас държи. Най-сетне баща му и майка му се събудили, изтичали до килера и надникнали през пролуката. Като видели, че има вълк, мъжът грабнал брадвата, а жената косата.

– Ти стой по-назад! – рекъл мъжът, като влезли в килера. – Ще го ударя с брадвата и ако не падне мъртъв, ти ще го праснеш с косата и ще му разпориш търбуха.

Щом чул гласа на баща си, Палечко викнал:

– Татко, аз съм тук, затворен съм в търбуха на вълка.

Бащата безкрайно се зарадвал и рекъл:

– Слава Богу, намери се пак милото ни чедо!

Накарал жена си да остави настрана косата, за да не нарани с нея Палечко, замахнал с брадвата и ударил така силно вълка по главата, че го прострял мъртъв на земята. После донесли нож и ножица, разпразили му търбуха и извадили момченцето.

– Ох, – въздъхнал бащата, – колко се тревожихме за тебе!

– Къде се губи толкова време?

– Ех, татко, бях в миша дупка, в кравешки стомах и във вълчи търбух, но занаят пред няма да се отделям от вас.

– И ние няма да те продадем втори път дори за всичките богатства на света – рекли родителите и почнали да гаят и целуват милия си Палечко.

После му дали да хапне и да пийне и му поръчали нови дрехи, защото старите се били скъсали съвсем.

КРАЙ

© Димитър Стоевски, превод от немски

Brüder Grimm

Сканиране и разпознаване: Анани Младенов

Публикация:

Братя Грим – Приказки

Превод – Димитър Стоев

Илюстрации – Антония Дончева

Редактор – Петя Дочева

Технически редактор – Иван Додов

Издателство – „Св.св. Кирил и Методий“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2463>]